

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Predavanje Predsednice Republike dr. Nataše Pirc Musar ob podelitvi častnega doktorata iz mednarodnih odnosov na Univerzi Orientale v Neaplju

Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, 15. april 2025

Velja govorjena beseda!

*Spoštovani dekan prof. dr. Miro Cerar,
spoštovani predsednik Vrhovnega sodišča dr. Miodrag Đorđević,
spoštovana ministrica za pravosodje gospa Andreja Katič,
spoštovane kolegice in kolegi,
spoštovane gostje in spoštovani gosti.*

Vesela sem, da sem danes z vami na ta poseben dan, ko slavimo 105 let ustanove, ki ni le tempelj znanja, temveč tudi zibelka vrednot, modrosti, pravičnosti in poguma.

Ko sem po končani srednji šoli prestopila prag Pravne fakultete v Ljubljani, ki tedaj ni domovala v tej prenovljeni stavbi, temveč v palači na Kongresnem trgu, sem čutila, da ne vstopam le v predavalnice častitljive starosti in bogate zgodovine, temveč v svet, ki me bo neizbrisno zaznamoval. In res me je, ob tem pa se zavedam, da iskanje resnice in odgovorov na številna vprašanja nikoli ni zares končano. Spoštovane profesorice in profesorji so mi predali idejo, v katero od tedaj verjamem z vsem srcem, da pravo ni samo poklic, temveč poslanstvo. Da moramo biti pravnice in pravniki vest družbe. Da naša naloga ni le razlagati zakone, ampak jih tudi soustvarjati, jih izboljševati, da bodo odsevali vrednote pravičnosti, dostojanstva in enakosti. Biti pravnik pomeni biti odgovoren in sprejeti, da se v svetu, kjer se prevečkrat pozablja na sočloveka, ne ustavimo pred zidovi molka in brezbričnosti, kadar prihaja do kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Verjamem v besede Srečka Kosovela, ki je napisal: »Krivica je krivica, naj se godi enemu, tisočem ali milijonom. Mi pa smo proti krivici. Kajti tudi eden je človek. Naše načelo je: za človeka.«

Danes, ko svet razjedajo konflikti in vsakodnevne spremembe, kot jih naša generacija še ni doživela, ko se vojna v Ukrajini in trpljenje v Gazi zarisujeta v zgodovino s krvjo nedolžnih, moramo še bolj kot kdaj koli prej slišati besede Hannah Arendt, da je smrt človeškega sočutja eden izmed prvih in najbolj očitnih znakov kulture, ki se bo kmalu pogreznila v barbarstvo. Kot skupnost moramo slišati klice tistih, ki so ostali brez doma, brez varnosti, brez miru, ki so žrtve genocida. In biti njihov glas.

Človekovo dostojanstvo v nas, dostojanstvo za vse, dostojanstvo okolju, ki nas obdaja.

01 478 12 09, gp.uprs@up-rs.si, Erjavčeva 17, SI-1000, Ljubljana

Ustanovna listina Združenih narodov, Ženevske konvencije, Deklaracija o človekovih pravicah, Konvencija o preprečevanju in kaznovanju zločina genocida, mednarodna pakta o državljanskih in političnih pravicah ter o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah niso le dokumenti, zapisani v zgodovini, temveč obljuba človeštva samemu sebi, da ne bo ponavljalo napak preteklosti. Zato jih moramo braniti in ubraniti.

Seveda ima moč mednarodnega prava svoje meje, pa vendar je naša skupna zaveza, da nikoli več ne bomo dopustili, da surova sila premaga pravičnost. Čeprav smo v skupini majhnih držav, smo po pogumu in odločnosti varovanja vrednot veliki, kakor se širi glas o nas v mednarodnih organizacijah, na mednarodnih sodiščih, tudi mednarodnem kazenskem sodišču. Z dosledno in vsebinsko podprto politiko dialoga, ki ne podpira konfrontacije v mednarodnih odnosih, agresije in prisvajanja ozemelj manj močnih držav, vojnih zločinov, pobijanja in stradanja ljudi, tudi genocida, Slovenija postaja zgled. Zato iskrena pohvala in zahvala vsem, tudi diplomantom te fakultete, ki so v mednarodnem okolju glas Slovenije, glas vrednot.

V takšnih zgodovinsko in moralno zahtevnih časih se še bolj razkriva izjemna vloga Pravne fakultete Univerze v Ljubljani kot visoke znanstvene in izobraževalne ustanove, ki s svojo dolgoletno tradicijo, akademsko odličnostjo ter zavezanostjo pravnim in etičnim vrednotam pomembno prispeva k oblikovanju pravičnejše družbe. Njeno poslanstvo ni le prenos znanja, temveč vzgajanje mislečih, pokončnih in družbeno odgovornih pravnih in pravnikov, ki razumejo pravo kot temelj civiliziranega sožitja ter kot moč, ki varuje resnico, svobodo in človekovo dostojanstvo. Prav s takšnimi posameznicami in posamezniki, ki so svojo poklicno in etično pot začeli na tej fakulteti, Slovenija soustvarja svet, v katerem pravo ne podleže sili, temveč jo preseže z modrostjo, pravičnostjo in univerzalnimi vrednotami človečnosti.

Pravna fakulteta v Ljubljani, ki je ena od ustanovnih članic Univerze v Ljubljani ter najstarejša in največja pravna fakulteta v Sloveniji, zato niso le zidovi, polni knjig in bogate 105-letne zgodovine. S svojimi profesoricami in profesorji, drugimi zaposlenimi ter študentkami in študenti je svetilnik znanja in preudarnosti, ki naj osvetljuje pot prihodnjim rodovom pravnih in pravnikov. Kot jo je pred leti osvetlila nam in našim predhodnikom ter številnim pravnici in pravnikom, ki so pomembno vplivali na pravno znanost ali s svojim delom posegli v življenje ljudi, ki so pravico in resnico pri njih iskali in našli.

Vsa moja poklicna pot je bila prežeta s preučevanjem, varstvom človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter skrbjo zanje, posebej za pravice do zasebnosti, in z varstvom posameznika pred zlorabami države. Pravo razumem kot ščit v rokah pravičnih. Vsak zakon, vsaka pravna odločitev, vsak sodni precedens mora imeti v svojem bistvu človeka. Pravna norma naj odseva spoštovanje vsakega posameznika in njegovega dostojanstva, naj izraža odgovornost do skupnosti in okolja, v katerem sobivamo. To je tudi eno temeljnih vodil mojega mandata predsednice republike.

Drage študentke in dragi študenti, kolegice in kolegi, naj bo tudi vaša pot vedno prežeta s strastjo do pravičnosti, s pogumom, da povzdignete glas za šibke, in z zavedanjem, da pravo ni nikoli samo sebi namen. Je in mora biti most, ki povezuje razklane svetove, ključ, ki odpira vrata enakosti, sidro, ki varuje človečnost pred viharji časa. Zibelka tega pa naj bo še naprej tudi Pravna fakulteta v Ljubljani.

Naj svoje današnje razmišljanje tudi končam z mislijo Srečka Kosovela iz Pesmi silnih: *»Silni so oni, ki ne poznajo lastnih koristi in so jim srca odprta kot smehljajoči travniki. Silni so oni, ki se ne uklonijo, ki se ne zlomijo. In ti premagajo svet in ne umrejo.«*

Zato iskrene čestitke in srečno, draga Pravna fakulteta v Ljubljani.